

§ 23

Kaupunginmuseon johtokunnan lausunto Demokratia-ryhmän loppuraportista

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa Demokratia-ryhmän 1.11.2011 valmistuneesta loppuraportista seuraavan lausunnon:

Demokratia-ryhmän loppuraportti sisältää useita hyviä ehdotuksia kaupunkilaisten demokraattisten vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiseksi ja laajentamiseksi vastaten siten valtuuston hyväksymän strategiaohjelman 2009-2012 tavoitteita.

Johtokunta pitää hyvänä mm. toimenpiteen 2 (alueellisen osallistumisen parantaminen) kohdalla esitettyä kokeellista toimintatapaa, jossa pilottien ja kokeilujen kautta voidaan etsiä toimivia menettelyjä. Johtokunta pitää tärkeänä, että jatkoselvityksissä myöskään vakiintuneita ja hyviksi havaittuja alueellisia vuorovaikutusfoorumia, kuten vaikkapa ylipormestarin asukasillat, ei hylätä vaan pyritään kehittämään edelleen asukkaiden kuulemiseksi.

Useisiin toimenpide-esityksiin liittyy toimintatapojen uudistamista hallintokunnissa. Tämä näkyy mm. toimenpide 4:ssä, jonka mukaan "Kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta --- asiakirja- ja muu tietoa-aineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä." Toimenpide edellyttää myös hallintokuntien asukas- ja yhteisöosaamisen edelleen kehittämistä, jota ei raportissa ole nostettu erityisesti esille, vaikka raportin s. 6 todetaankin "henkilöstöä kannustetaan vuoropuheluun asukkaiden kanssa". Vuorovaikutus- ja osallistamisosaaminen tulee ottaa huomioon jatkossa entistä vahvemmin henkilöstön toimenkuvissa, koulutuksessa ja rekrytoinnissa, mikäli tässä halutaan aidosti onnistua.

Kaupunginmuseon rooli demokratian vahvistamisessa liittyy erityisesti periaatteeseen demokraattisesta oikeudesta kulttuuriperintöön, ja kulttuuriperinnön saavutettavuuteen sekä saatavuuteen. Vapaa pääsy museoiden näyttelyihin, kulttuuriperinnön äärelle, on yksi keskeinen keino turvata tämän periaatteen toteutumista. Kaupunginmuseo tuottaa ja jakaa tietoa kulttuuriperinnöstä eri keinoin ja tarjoaa strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupunkilaisille alueellisen identiteetin rakennusaineita sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Kaupunkilaisten kuulemista, osallisuutta pyritään

28.02.2012

museon eri toiminnoissa edistämään ja toimintoja jalkauttamaan myös museon toimipisteiden ulkopuolelle, eri kaupunginosiin liittyvien hankkeiden kautta. Etsitään uusia yhteistyömuotoja kansalaisjärjestöjen kanssa. Useita demokratian vahvistamiseen liittyviä tavoitteita on mukana myös vuoden 2011 lopulla hyväksytyssä kulttuuristrategiassa.

Toimenpide 4:n mukaan kootaan läpileikkaus kaikista verkkopalveluhankkeista ja suunnitelmista, joita hallintokunnat kehittävät tällä hetkellä. Kaupunginmuseolla on suunnittelu- ja toteutusvaiheessa oleva Kokoelmat verkkoon -hanke, jossa museon kokoelma- ja kulttuuriympäristötietokantoja avataan asiakasliittymän kautta verkkoon ja mahdollistetaan myös pilottivaiheessa valokuvien verkkokauppa. Jo nykyisin museon verkkosivuilla on avoin pääsy useisiin kaupunginosien kulttuuriympäristön inventointeihin ja monipuolisiin verkkonäyttelyihin, joilla edistetään kulttuuriperinnön saavutettavuutta.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa Demokratia-ryhmän esittämien toimenpiteiden toteuttamista kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Demokratia-ryhmän loppuraportti 1.11.2011.pdf
- 2 Khs 09012012 18§ tarkastamaton.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginmuseon johtokunta päättäneen antaa Demokratia-ryhmän 1.11.2011 valmistuneesta loppuraportista seuraavan lausunnon:

Demokratia-ryhmän loppuraportti sisältää useita hyviä ehdotuksia kaupunkilaisten demokraattisten vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiseksi ja laajentamiseksi vastaten siten valtuuston hyväksymän strategiaohjelman 2009-2012 tavoitteita.

Johtokunta pitää hyvänä mm. toimenpiteen 2 (alueellisen osallistumisen parantaminen) kohdalla esitettyä kokeellista toimintatapaa, jossa pilottien ja kokeilujen kautta voidaan etsiä toimivia menettelyjä. Johtokunta pitää tärkeänä, että jatkoselvityksissä

myöskään vakiintuneita ja hyviksi havaittuja alueellisia vuorovaikutusfoorumeita, kuten vaikkapa yliormestarin asukasillat, ei hylätä vaan pyritään kehittämään edelleen asukkaiden kuulemiseksi.

Useisiin toimenpide-esityksiin liittyy toimintatapojen uudistamista hallintokunnissa. Tämä näkyy mm. toimenpide 4:ssä, jonka mukaan "Kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta --- asiakirja- ja muu tietoaaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä." Toimenpide edellyttää myös hallintokuntien asukas- ja yhteisöosaamisen edelleen kehittämistä, jota ei raportissa ole nostettu erityisesti esille, vaikka raportin s. 6 todetaankin "henkilöstöä kannustetaan vuoropuheluun asukkaiden kanssa". Vuorovaikutus- ja osallistamisosaaminen tulee ottaa huomioon jatkossa entistä vahvemmin henkilöstön toimenkuvissa, koulutuksessa ja rekrytoinnissa, mikäli tässä halutaan aidosti onnistua.

Kaupunginmuseon rooli demokratian vahvistamisessa liittyy erityisesti periaatteeseen demokraattisesta oikeudesta kulttuuriperintöön, ja kulttuuriperinnön saavutettavuuteen sekä saatavuuteen. Vapaa pääsy museoiden näyttelyihin, kulttuuriperinnön äärelle, on yksi keskeinen keino turvata tämän periaatteen toteutumista. Kaupunginmuseo tuottaa ja jakaa tietoa kulttuuriperinnöstä eri keinoin ja tarjoaa strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupunkilaisille alueellisen identiteetin rakennusaineita sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Kaupunkilaisten kuulemista, osallisuutta pyritään museon eri toiminnoissa edistämään ja toimintoja jalkauttamaan myös museon toimipisteiden ulkopuolelle, eri kaupunginosiin liittyvien hankkeiden kautta. Niin ikään yhteistyötä kaupunginosa- ja asukasyhdistysten kanssa kehitetään. Useita demokratian vahvistamiseen liittyviä tavoitteita on mukana myös vuoden 2011 lopulla hyväksytyssä kulttuuristrategiassa.

Toimenpide 4:n mukaan kootaan läpileikkaus kaikista verkkopalveluhankkeista ja suunnitelmista, joita hallintokunnat kehittävät tällä hetkellä. Kaupunginmuseolla on suunnittelu- ja toteutusvaiheessa oleva Kokoelmat verkkoon -hanke, jossa museon kokoelma- ja kulttuuriympäristötietokantoja avataan asiakasliittymän kautta verkkoon ja mahdollistetaan myös pilottivaiheessa valokuvien verkkokauppa. Jo nykyisin museon verkkosivuilla on avoin pääsy useisiin kaupunginosien kulttuuriympäristön inventointeihin ja monipuolisiin verkkonäyttelyihin, joilla edistetään kulttuuriperinnön saavutettavuutta.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa Demokratia-ryhmän esittämien toimenpiteiden toteuttamista kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Tiivistelmä

Kaupunginvaltuuston hyväksymään strategiaohjelmaan 2009–2012 sisältyy kokonaisuus Demokratia ja vaikuttaminen, jonka mukaan kaupunki toimii kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja demokratian vahvistamiseksi kokoamalla toimenpiteet kansanvaltahankkeeksi.

Kaupunginhallitus asetti 4.4.2011 (§ 349) ajalle 1.4.-31.10.2011 Demokratia-ryhmän ohjaamaan ja seuraamaan kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja demokratian vahvistamiseksi koottavien toimenpiteiden valmistelua kansanvaltahankkeeksi kaupunginvaltuuston strategiaohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Demokratia-ryhmän toimenpide-esitykset

Ryhmä esittää kaupunginhallitukselle raportissaan seuraavia toimenpiteitä:

Toimenpide 1: Laaditaan selvitys osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista Helsingissä. Selvityksen pohjalta valmistellaan esitys osallistuvan budjetoinnin kokeilusta.

Toimenpide 2: Laaditaan selvitys alueellisen osallistumisen parantamisen mahdollisuuksista Helsingissä. Selvityksen pohjalta valmistellaan vaihtoehtoisia esityksiä alueellisen osallistumisen hankkeista

Toimenpide 3: Tehdään toimintamalli kansanäänestysten käyttöön ottamiseksi Helsingissä

Toimenpide 4: Kehitetään verkkopalveluja ja lisätään vuorovaikutusta sekä valmistelun avoimuutta, jotta kaupungin tuottama asiakirja- ja muu tietoaaineisto on helposti ja esteettömästi kaupunkilaisten avoimesti käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Toimenpide 5: Kaupunki tuottaa verkossa ja myös paperiversiona saatavilla olevan kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen oppaan. Oppaasta tehdään kerran vuodessa uudistuva versio sekä wiki-alueella jatkuvan keskustelun kautta uudistuva versio.

Toimenpide 6: Laaditaan selvitys koulujen sähköisten palveluiden tarjoamista vaikutusmahdollisuuksista koulutyöskentelyssä.

Toimenpide 7: Laaditaan selvitys ns. demokratiatiloista ja niiden käytön kustannuksista.

Toimenpide 8: Selvitetään samanaikaisesti vireillä olevan valtakunnallisen kuntauudistuksen kanssa kaupungin edustuksellisen demokratian mallia osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013-2016 valmistelua.

Toimenpide 9: Laaditaan selvitys poliittisen johdon ja virkamiesjohdon työnjaon uudistamisesta. Tavoitteena on mm. vahvistaa kaupunginvaltuuston roolia kaupungin kehittämisessä ja johtamisessa.

Toimenpide 10: Toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle 30.4.2012 mennessä. Kaupunginhallitus päättää tämän pohjalta jatkovalmistelusta ja seurannasta.

Demokratia-ryhmä esittää, että kaupunginhallitus vie toimenpidesuunnitelman kaupunginvaltuuston lähetekeskusteluun.

Demokratia-ryhmä esittää, että kaupunginhallitus valmistelee toimenpiteet, joilla kaupunkilaiset voivat osallistua mahdollisimman laajasti ja aktiivisesti demokratia-prosessin jatkotyöhön.

Esittelijä

Kaupunginhallitus päätti 9.1.2012 merkitä tiedoksi demokratia-ryhmän loppuraportin ja lähettää sen kaikille lauta- ja johtokunnille lausunnon antamista varten

Samalla kaupunginhallitus päätti käynnistää demokratia-ryhmän esitysten pohjalta jatkotoimenpiteinä seuraavien selvitysten ja suunnitelmien laatimisen alueellisen demokratian kehittämiseksi, suoran demokratian edistämiseksi ja valmistelun avoimuuden lisäämiseksi:

1. selvitys osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista Helsingissä,
2. selvitys alueellisen osallistumisen kokeilua varten laadittavaa pilottisuunnitelmaa varten, johon sisällytetään alueellisten kokeilujen aihepiirit ja kohteet, kohdentuminen kaupungin eri toimialoille sekä eri alueellisen osallistumisen eri mallit ja uuden teknologian hyväksikäytön mahdollisuudet,
3. periaatteet ja menettelytavat kansanäänestysten järjestämiseksi,
4. selvitys kaupungin hallintokuntien verkkopalveluhankkeista ja suunnitelmista asukasosallistumista tukevaa sähköisten vuorovaikutuskanavien, verkkopalvelujen ja neuvontaa koskevan kehittämissuunnitelman laatimista varten,
5. selvitys koulujen sähköisten palveluiden tarjoamista

28.02.2012

vaikutusmahdollisuuksista koulutyöskentelyssä,
6. selvitys ns. demokratiatiloista ja niiden käytön kustannuksista.

Edelleen kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginjohtajaa huolehtimaan em. toimenpiteistä ja raporttoimaan niiden etenemisestä 30.4.2012 mennessä, jonka jälkeen päätetään jatkovalmistelusta ja seurannasta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti todeta, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistellaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013 -2016 valmistelua

Kaupunginhallitus edellyttää, että valmistelun yhteydessä selvitetään erilaisten mallien soveltuvuutta Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamiseksi. Selvityksessä otetaan huomioon kuntauudistuksen mahdollisesti tuomat muutokset. Selvityksestä laaditaan raportti kaupunginhallitukselle 30.11.2012 mennessä.

Demokratia-ryhmän loppuraportti on esityslistan liitteenä.

Esittelijä tarkastelee raporttia erityisesti kaupunginmuseon toimialan näkökulmasta ja esittää, että johtokunta antaa raportista päätösehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Demokratia-ryhmän loppuraportti 1.11.2011.pdf
- 2 Khs 09012012 18§ tarkastamaton.pdf

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 21.02.2012 § 90

Pöydälle 21.02.2012

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti panna asian pöydälle.

28.02.2012

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Silja Hyvärinen, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 38619
silja.hyvarinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.02.2012 § 64

Pöydälle 21.02.2012

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Tuomas Rajajärvi

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi
Tero Santaoja, lähiöprojektin projektipäällikkö, puhelin: 310 37155
tero.santaoja(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 16.02.2012 § 12

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Johtokunta päätti antaa asiassa seuraavan sisältöisen lausunnon:

Terveyslautakunta 14.02.2012 § 32

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa Demokratia-ryhmän loppuraportista seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Demokratia-ryhmän loppuraportissa esitetään useita hyviä ehdotuksia alueellisen demokratian kehittämiseksi, suoran demokratian edistämiseksi, valmistelun avoimuuden lisäämiseksi ja edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamiseksi.

Helsinki on suuri kaupunki, jossa alueellisen demokratian ja asukkaiden osallisuuden mahdollistaminen asettaa hallintokunnille haasteita. Edustuksellisen demokratian lisäksi tarvitaan sen vuoksi suoran demokratian ja uudenlaisten osallisuusratkaisujen käyttöä. Uudenlaisten ratkaisujen ei tarvitse merkitä uusia hallinnollisia ratkaisuja, vaan nykyisten informaatio-, kuulemis-, osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmien kehittämistä ja selkeyttämistä.

Tärkeätä myös on, että asukkaat tietävät, mistä he löytävät halutessaan tietoa osallistumismahdollisuuksistaan. Tämän vuoksi Demokratia-ryhmän esittämä ehdotus, että kaupunki tuottaisi verkkoon ja myös paperiversiona saatavilla olevan kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen oppaan, on kannatettava.

Lisäksi kaupungin valitsema linja, että kaupungin osallistumisjärjestelmää kehitetään vaiheittain kohti yleistä osallistumisportaalia, on hyvä. Tämä linjaus tulee ottaa huomioon parhaillaan käynnissä olevassa hel.fi-sivuston uudistamistyössä.

Demokratia-ryhmä esittää yhtenä toimenpiteenä, että kaupunki kehittää verkkopalveluja ja lisää vuorovaikutusta ja valmistelun avoimuutta. Terveyskeskuksen strategisena tavoitteena on lisätä terveydenhuollon sähköisiä palveluja. Tällä hetkellä sähköisiä palveluja on tarjolla suun terveydenhuollossa ja opiskeluterveydenhuollossa. Seuraavassa vaiheessa sähköisiä palveluja on tarkoitus laajentaa terveysasemien, neuvoloiden ja kaupunginsairaalan asiakkaiden käyttöön. Kaikki terveyskeskuksen tarjoamat sähköisen asiointin palvelut on koottu kaupunkiyhteiselle asiointi.hel.fi-alustalle, jotta asukkaat löytävät nämä palvelut yhdestä paikasta.

Demokratia-ryhmän loppuraportissa todetaan, että kaupungin verkkopalveluja kehitettäessä tulee tehdä yhteistyötä muiden julkisten palvelun tuottajien kanssa ja esimerkkinä tällaisesta yhteistyöstä mainitaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Palveluvaaka-verkkopalvelu (www.palveluvaaka.fi).

Palveluvaaka-verkkopalvelun tavoitteena on tarjota tietoa kansalaisille siitä, miten sosiaali- ja terveysterveystoimet toimivat. Sen tarkoituksena on mahdollistaa asukkaille eri toimipaikkojen vertailu, sosiaali- ja terveysalan tilastotietojen tarkastelu sekä palvelujen arviointi.

Tässä vaiheessa palvelu ei vielä sisällä kattavia tietoja. Tiedot perustuvat kansallisesti kerättyihin rajallisiin tietoihin. Jatkossa palvelun tietoja on kuitenkin tarkoitus täydentää, kun vertailukelpoista tietoa on saatavilla. Kansallisten verkkopalvelujen haasteena on kattavien tietojen keruu ja niiden ylläpito. Kansallisen avohoidon tilastotietojen uudistuksen myötä tämä tilanne mahdollisesti parantuu, kun tiedot

28.02.2012

toimitetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle automaattisesti suoraan salattuina tietoina potilastietojärjestelmästä.

Asukkaiden osallistumismahdollisuuksia pohdittaessa kannattaa myös arvioida, voitaisiinko sosiaalisen median välineitä hyödyntää hallinnon, suunnittelun ja kehittämistyön tarvitseman tiedon luomisessa ja jakamisessa. Kuten Demokratia-ryhmän loppuraportissa todetaan, pääkaupunkiseudulla Helsinki Region Infoshare www.hri.fi-verkkopalvelu on hyvä esimerkki palvelusta, jossa avoin tieto antaa halukkaille mahdollisuuden tehdä tiedon perusteella omia analyyseja ja laatia sen perusteella vaihtoehtoisia esityksiä kaupungille.

Demokratia-ryhmän loppuraportissa esitetään, että Helsingissä kokeillaan osallistuvaa budjetointia ja valmistellaan vaihtoehtoisia esityksiä alueellisen osallistumisen hankkeista. Kokeilujen kautta eteneminen on hyvä vaihtoehto, koska tällöin on mahdollista löytää sellaiset valmistelun ja päätöksenteon menetelmät, joilla parhaiten tavoitetaan ja välitetään asukkaiden näkemyksiä.

Alueellisen osallisuuden kehittämisen rinnalla tulee kuitenkin aina varmistaa, että kaikilla kaupungin alueilla on yhdenvertaiset ja yhtä kattavat aloite-, palaute- ja vaikuttamisjärjestelmät. Parhaiten tämä taataan kehittämällä ja ottamalla käyttöön kaupunkiyhteisiä sähköisiä järjestelmiä, kuten kaupungin suunnittelema palautejärjestelmä, jota terveyskeskus pilotoi syksyllä 2012.

Terveyslautakunta korostaa, että kaikessa kaupungin hallinnossa, myös terveyskeskuksen, tulee olla lähtökohtana asukasvaikuttamiseen panostaminen ja päätöksenteon läpinäkyvyys ja terveyspalvelujen kehittämisen lähtökohtana asukaslähtöisyys.

Terveysvaikutusten arviointi

Alueellisen demokratian ja osallisuuden vahvistaminen saa aikaan myönteisiä terveysvaikutuksia parantamalla alueellisten terveystarpeiden huomioon ottamista terveyspalvelujen suunnittelussa ja kohdentamisessa. Erityisesti tulee varmistaa syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja siten turvata osallisuus ja myönteiset terveysvaikutukset myös tälle väestöosalle. "

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jaana Juutilainen-Saari, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 42240
[jaana.juutilainen-saari\(a\)hel.fi](mailto:jaana.juutilainen-saari(a)hel.fi)

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 24

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus asetti 4.4.2011 Demokratia –ryhmän, jonka tehtävänä on ollut valmistella toimenpiteitä kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Ryhmän työn pohjana on kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet kansalaisten osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Tämän valtuustokauden aikana on tarkoitus kehittää sähköisen kuulemisen ja vaikuttamisen verkkopalveluja ja luoda alueellisia asukaspaneelleja. Lisäksi halutaan parantaa edustuksellisen demokratian toimintaedellytyksiä ja tehdä suoran demokratian toteuttaminen mahdolliseksi.

Ryhmä esittää kymmentä toimenpidettä, joiden pohjalta käynnistetään jatkotoimenpiteinä selvityksiä ja esitetään suunnitelmia. Näitä ovat osallistuva budjetointi, pilottisuunnitelma alueellista osallistumista varten, periaatteet kansanäänestyksen järjestämistä varten, hallintokuntien verkkohankkeet, koulujen sähköiset palvelut ja ns demokratiatilojen käyttö ja kustannukset

Kaupunginhallitus päätti lisäksi, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistelaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013-2016 valmistelua.

Edellytys yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle ja osallistumiselle mahdollisuus ja taito käyttää digitaalisia viestimiä. Kulttuurikeskuksen Kontulan ostoskeskuksella ylläpitämä Kontupiste perustettiin Urban II –yhteisöaloiteohjelman resursseilla vuonna 2002. Kontupisteen yhtenä tehtävänä on ollut tarjota Internet – yhteyksiä ja koulutusta. Koulutus on yhdistetty kulttuurisiin sovelluksiin ja alueellisesti vaikuttaviin sisältöihin. Esimerkiksi Albumit Auki – verkkosivustoon tallennettiin asukkaiden valokuvia ja rakennettiin kollektiivisten muistojen kautta kuvaa kaupunginosasta.

Mellunkylä on yksi aktiivisimmista Helsingin kaupunginosista, jossa vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys näkyy paikallisessa kehittämisessä. Alueen toimintaverkostot ovat tiheät kuten Mellunkylä-lehti, radio Kontula ja oma alueportaali. Nämä ovat välttämättömiä asukkaiden vetämiseksi mukaan paikalliseen vaikuttamiseen ja toimintaan. Paikallistiedotuksessa asukkaiden rooli on ratkaiseva.

Toiminta on johtanut Kontulatalon perustamiseen, jossa sosiaaliviraston Symppis, kulttuurikeskuksen Kontupiste ja asukastilat toimivat yhdessä. Tässä ”osallistumisympäristössä” paikallisesti syntyneitä ideoita voidaan työstää eteenpäin. Monipuoliset asukastilat ovat ehdoton edellytys osallisuutta edistävälle toiminnalle. Kontulatalo, joka pohjautuu hallintokuntien sekä asukas- ja yrittäjäyhteisöjen kumppanuuteen on toimiva malli, joka kuitenkin taloudellisista syistä ollut vaarassa päättyä.

Kulttuurikeskuksen jakamat lähikulttuuriavustukset mahdollistavat vuosittain lukuisia ruohonjuuritason tapahtumia ja toimivat matalan kynnyksen tukena kansalaisten oma-aloitteeseen kulttuuritoimintaan. Hyvänä esimerkkinä mm. erilaiset kaupunginosajuhlat.

Kulttuuri on hyvä kansalaisten aktivoinnin väline. Esimerkkinä tästä on kulttuurikeskuksen selvittämä Lyonin kaupungin kulttuurihallinnon soveltama yhteisöllisyyteen tähtäävä malli. Siellä kulttuurilaitokset jalkautuvat haasteellisiin kaupunginosiin erilaisilla vuorovaikutteisilla hankkeilla. Aukkaat saavat kosketuksen uuteen tapaan hahmottaa maailmaa ja laitokset uusia yleisöjä.

Kaupunginkirjaston 37 kirjaston verkko on kokonaisuudessaan muistiossa mainittua demokratiatilaa, sillä se on kaikille avointa. Lisäksi lähes jokaisessa kirjastossa on varattavissa ilmaista tai huokeaa tilaa erilaisille kokouksille ja koulutuksille. Tätä käyttävät niin puolueet, ja aatteelliset kuin muutkin yhdistykset hyväkseen. Tilojen käytölle on olemassa selkeät ohjeet ja säännöt. Tiloja voidaan käyttää myös monenlaiseen näyttelytoimintaan, mm. kaavamuutosten yms. asioiden esittelyyn. Useita kirjastotiloja käytetään myös ennakkoäänestys- ja äänestyspaikkoina.

Tiloissaan kirjasto tarjoaa kuntalaisten käyttöön n. 450 internet-yhteydellä, tekstin- ja kuvan käsittelyohjelmilla ja oheislaitteilla varustettua tietokonetta kaikissa toimipisteissään. Kirjasto tarjoaa näihin liittyvää henkilökohtaista tai ryhmissä tapahtuvaa opastusta ja koulutusta maksutta. Kirjaston toiminta tähtää siihen, että kaikilla väestöryhmillä olisi mahdollisuus ja taito saada tietoa sekä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja toimintaan myös tietoverkkojen kautta. Tämän toiminnan kärkihankkeita ovat Lasipalatsin Kohtaamispaikka ja joulukuussa 2011 avattu Myllypuron mediakirjasto.

On tärkeää ettei asukkaiden osallistumista typistetä vain mielipiteiden kuulemiseksi. Arabianranta-Toukolassa ja Maunulassa on onnistuttu rakentamaan luovia osallistumisympäristöjä, joissa paikallisia ideoita on jalostettu muun muassa liikenne- ja palvelusuunnittelun sekä kulttuuritoiminnan tarpeisiin.

28.02.2012

Käsittely

14.02.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kulttuurikeskuksen jakamat lähikulttuuriavustukset mahdollistavat vuosittain lukuisia ruohonjuuritason tapahtumia ja toimivat matalan kynnyksen tukena kansalaisten oma-aloitteeseen kulttuuritoimintaan. Hyvänä esimerkkinä mm. erilaiset kaupunginosajuhlat.

Kannattajat: Johanna Sydänmaa. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimieleisesti.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Marianna Kajantie, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
marianna.kajantie(a)hel.fi

Ari Tolvanen, suunnittelija, puhelin: 310 37008
ari.tolvanen(a)hel.fi

Mikko Vainio, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85538
mikko.vainio(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 14.02.2012 § 31

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa Demokratia-ryhmän loppuraportista seuraavan lausunnon:

Pelastuslautakunta pitää erinomaisena, että Helsingin kaupunki pyrkii kehittämään kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia osallistua kaupungin kehittämiseen ja toiminnan ohjaamiseen nykyistä alueellisemmin ja monikanavaisemmin.

Osallistumismahdollisuuksia lisättäessä on tärkeää, että uudet järjestelmät ovat kokonaisuutena kustannustehokkaita, helposti lähestyttäviä ja riittävän kuntalaismassan saavuttavia, jotta paikallisdemokratiaan osallistuminen käytännön tasolla saavuttaa sille suunnitellut osallistumistavoitteet.

Turvallisuusnäkökulmasta on huomioitava, että mm. pelastuslaitos ja eräät muut kaupungin virastoista hoitavat tehtäviä, joiden toimintaedellytysten tulee säilyä myös yhteiskunnallisissa

28.02.2012

poikkeusoloissa ja kriiseissä. Kaikkea kaupungin toimintaan liittyvää tietoa ei ole syytä saattaa vapaasti saataville avoimiin verkkoihin, jotta voidaan välttää erilaisten tietojen yhdistäminen kaupungin turvallisuutta mahdollisesti heikentävällä tavalla.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee valmistelua (KL 91 §).

Esittelijä

va pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 09.02.2012 § 12

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti antaa esityksen mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle koskien demokratia-ryhmän loppuraporttia 1.11.2011.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Kirsi Remes, yksikönjohtaja, puhelin: 310 39270
kirsi.remes(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 07.02.2012 § 8

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Demokratia-ryhmän loppuraportissa on kiitettävästi käsitelty erilaisia tapoja ja keinoja, joilla kaupunkilaisten vaikuttamismahdollisuuksia kunnalliseen päätöksentekoon voidaan parantaa.

Avoimuuden ja varhaisen vaikuttamisen kehittämistoimenpiteitä varten tehdyt ehdotukset ja suunnitelmat ovat demokratian lisäämisen kannalta merkittäviä. Sähköisen viestinnän vahvistaminen ja verkossa julkaistun tiedon merkitys tässä prosessissa on oleellinen.

28.02.2012

Alueellisten paneelien ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen tukee pyrkimyksiä kansanvallan lisäämiseen kaupungin ja sen eri alueiden kehittämiseksi. Katu- ja puistoalueiden suunnittelussa taidemuseo tekee tiivistä yhteistyötä rakennusviraston kanssa julkisen taiteen hankkeissaan. Hankkeet ovat siten luontevasti osana rakennusviraston toteuttamaa aluesuunnittelua ja siihen liittyviä käytäntöjä jatkossakin.

Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto olisi paikallishallinnon toimivuuden parantamisessa merkittävä uudistus. Neuvoa-antavien kansanäänestysten järjestäminen on kannatettavaa asukkaiden elinympäristöön merkittävästi vaikuttavissa asioissa.

Sähköisen tiedonhaun ja verkkopalvelujen kautta jaettavan informaation lisääminen ja näiden palvelujen helppokäyttöisyys ovat nyky-yhteiskunnan perusvaatimuksia. Kaikki toimenpiteet näiden vaikuttamiskanavien parantamiseksi ja kehittämiseksi ovat äärimmäisen tärkeitä. Raportissa on kiitettävällä tavalla huomioitu nuorten ottaminen mukaan jo valmisteluvaiheessa heitä itseään koskevissa päätöksissä, tästä esimerkkinä RuutiExpo, jonka avulla kouluikäisiä voidaan lähestyä heidän omalla kielellään. Raportissa on edelleen kiinnitetty hienosti huomiota sähköisen viestinnän kehittämiseen koulujen opetuksessa.

Selvityksen tekeminen eri hallintokuntien verkkopalveluista ja -suunnitelmista sekä kärkihankkeiden valitseminen niiden joukosta on tärkeää. Kaupungin omien toimitilojen aktiivinen ja tehokas käyttö kaupunkilaisten kokoontumispaikkoina on hyvä selvittää, kuten raportissa todetaan.

Kuntauudistukseen liittyvistä erittäin laajoista kysymyksistä taidemuseon johtokunta voi lausua kantansa suunnitelmien edistyttyä pidemmälle. Pääkaupunkiseudun yhteistyö on kulttuurin alalla ollut jo nyt merkittävää; taidemuseon on Uudenmaan aluetaidemuseo ja on siinä roolissa kehittänyt omalta osaltaan jo kuntien välistä tiedonjakoa ja päätöksentekoa.

Esittelijä

hallintopäällikkö, vs. taidemuseon johtaja
Pia Uljas

Lisätiedot

Erja Pusa, intendentti, puhelin: 310 87006
erja.pusa(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 09.01.2012 § 18

HEL 2011-002909 T 00 00 02

Khs 2011-207

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi demokratia-ryhmän loppuraportin ja lähettää sen kaikille lauta- ja johtokunnille 29.2.2012 mennessä annettavia lausuntoja varten.

Samalla kaupunginhallitus päätti käynnistää demokratia-ryhmän esitysten pohjalta jatkotoimenpiteinä seuraavien selvitysten ja suunnitelmien laatimisen alueellisen demokratian kehittämiseksi, suoran demokratian edistämiseksi ja valmistelun avoimuuden lisäämiseksi:

1. selvitys osallistuvan budjetoinnin toteutusmahdollisuuksista Helsingissä,
2. selvitys alueellisen osallistumisen kokeilua varten laadittavaa pilottisuunnitelmaa varten, johon sisällytetään alueellisten kokeilujen aihepiirit ja kohteet, kohdentuminen kaupungin eri toimialoille sekä eri alueellisen osallistumisen eri mallit ja uuden teknologian hyväksikäytön mahdollisuudet,
3. periaatteet ja menettelytavat kansanäänestysten järjestämiseksi,
4. selvitys kaupungin hallintokuntien verkkopalveluhankkeista ja -suunnitelmista asukasosallistumista tukevaa sähköisten vuorovaikutuskanavien, verkkopalvelujen ja neuvontaa koskevan kehittämissuunnitelman laatimista varten,
5. selvitys koulujen sähköisten palveluiden tarjoamista vaikutusmahdollisuuksista koulutyöskentelyssä,
6. selvitys ns. demokratiatiloista ja niiden käytön kustannuksista.

Edelleen kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginjohtajaa huolehtimaan em. toimenpiteistä ja raportoimaan niiden etenemisestä 30.4.2012 mennessä, jonka jälkeen päätetään jatkovalmistelusta ja seurannasta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti todeta, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistellaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013 - 2016 valmistelua.

Kaupunginhallitus edellyttää, että valmistelun yhteydessä selvitetään erilaisten mallien soveltuvuutta Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamiseksi. Selvityksessä otetaan huomioon kuntauudistuksen mahdollisesti tuomat muutokset. Selvityksestä laaditaan raportti kaupunginhallitukselle 30.11.2012 mennessä.

Käsittely

09.01.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että päätösehdotuksen neljäs kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Lisäksi kaupunginhallitus päättäneen todeta, että edustuksellisen demokratian toimintaedellytysten parantamista koskevat toimenpide-ehdotukset valmistellaan erikseen osana kaupunginvaltuuston strategiaohjelman 2013 - 2016 valmistelua.

Lisäksi esittelijä muutti esitystään siten, että päätösehdotukseen lisätään seuraava kappale:

Kaupunginhallitus edellyttää, että valmistelun yhteydessä selvitetään erilaisten mallien soveltuvuutta Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamiseksi. Selvityksessä otetaan huomioon kuntauudistuksen mahdollisesti tuomat muutokset. Selvityksestä laaditaan raportti kaupunginhallitukselle 30.11.2012 mennessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Eija Loukoila: Lisäys: Kaupunginhallitus päättäneen, että asukkaille järjestetään välittömästi tilaisuuksia esittää omia ehdotuksiaan demokratiaprosessin jatkamiseksi.

Vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

12.12.2011 Pöydälle

07.12.2011 Pöydälle

19.09.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi